

271)
286

631.476: 631.1 (-.743.1)

STICHTING VOOR BODENKARTERING
WAGENINGEN
BIBLIOTHEEK

Stichting voor Bodemkartering
Wageningen

Directeur: Prof. Dr C.H. Edelman

Rapport nr 263

EEN BEDRIJFSKARTERING VAN HET BEDRIJF VAN
DE HEER VEIJUWKAMP TE WLJHE

door Ir J. Schelling,
Bodemkundige bij de
Stichting voor Bodemkartering.

Juni 1951.

ISN = 207803-01

1. Inleiding

Het bedrijf van de heer Veluwkamp, dat ± 4,5 ha groot is en gelegen is aan de Heinoeseweg tussen de Soestwetering en de Oude Wetering, bestaat uit 40 à 45 cm vrij grofzandige mengel^{x)}, rustend op een vrij grof tot grofzandig ondergrond.

Het hier aanwezige mengeldeuk bestaat deels uit een lichte en gedeeltelijk uit een vrij zware tot zware mengel. In de n.w. hoek bevindt zich zelfs 50 à 60 cm zware klei op een grofzandige ondergrond.

Bij de indeling van deze, op het bedrijf voorkomende gronden is hoofdzakelijk rekening gehouden met de zwaarte van het mengeldeuk en tevens met het voorkomen van grondwaterafzettingen.

Aangezien de dikte van het mengeldeuk niet ver uiteenloopt, is dit bij de indelen in typen buiten beschouwing gelaten.

2. De waterhuishouding

De schommelingen in de zomer- en winterwaterstanden zijn in dit gebied groot. De winterwaterstanden zijn over het algemeen vrij hoog, zodat de hoogste stroken in de winter niet zelden dras staan. De laagste zomerwaterstanden liggen dikwijls tot 1.40 à 1.70 m diepte onder het maaiveld.

De onderkant van de gley (de zône blauwgrijs gebleekt zand, welke zich beneden de laagste zomerwaterstand en de capillaire zône) is alleen in de laagste stroken binnen 120 cm bereikbaar.

3. Legenda vande op het bedrijfskaartje voorkomende bodentypen

Bodentype M1¹

Profielen welke bestaan uit een bruine, lichte mengelbovengrond, overgaande in een grijdbruine, iets roestige, lichte mengel, rustend op 40 à 55 cm diepte op een donkerbruine en bruingrijze grofzandige ondergrond.

Bodentype M2

Profielen, die een 40 à 50 cm dik grijsbruin, iets roestig en zwaarder mengeldeuk bezitten, eveneens rustend op donkerbruin en bruingrijs, iets roestig grof zand.

x) Onder "Mengel" wordt verstaan klei met grof zand gemengd, in variërende verhouding.

Bodentype M3

Profielen met een bruingrijs, vrij sterk roestig, vrij zwaar mengeldak, soms tot 60 cm dik, rustend op ijzerhoudend grof zand.

Bodentype $\frac{M3}{k}$

Profielen met een bruingrijs, roestig, vrij zwaar mengeldak, overgaande in blauwgrijze, zware klei, op een diepte van 60 à 80 cm rustend op grof ijzerhoudend zand.

Bodentype K1

Laaggelegen gronden, waarvan de profielen bestaan uit een dunne, blauwe, zware kleilaag, met een iets zandige bovengrond op grof, zwak ijzerhoudend zand.

4. Nadere omschrijving van de bodentypen, welke op dit bedrijfskaartje met hun plaatselijke variaties en geschiktheid voorkomen

Bodentype M1¹

Hiertoe behoren de hoogst gelegen en lichtste gronden van dit bedrijf. Het 40 à 55 cm dikke lichte mengeldak bevat in de bovengrond praktisch geen roest, wel direct daaronder. In een strook achter de boerderij is het mengeldak iets zwaarder en plaatselijk wat verwerkt.

De zandondergrond, die voor het merendeel bestaat uit vrij grof, soms zeer grof materiaal, is op verschillende plaatsen bruin zwart gekleurd, welke kleur naar beneden afneemt. Ten zuid-westen van de boerderij is deze zwarte laag plaatselijk wat vast.

De onderkant van de gley is in dit type niet binnen 120 cm bereikbaar. Hieruit volgt, dat bij lage zomerstanden de gewassen niet meer kunnen profiteren van het grondwater en zodoende uitsluitend aangewezen zijn op het hangwater uit het mengeldak. Het is dan ook te verwachten, dat de gewassen op dit type in de zomer bij enkele weken voortdurende droogte verdroogtingsverschijnselen zullen vertonen.

Aangezien deze gronden een vrij gemakkelijk bewerkbare bovengrond bezitten, alsmede door de kans op watertekort in de zomer, zijn ze, uit bodenkundig

gezien, beter geschikt voor bouwland dan voor grasland. Overigens lenen ze zich ook vrij goed voor gebruik als kunstweide.

Bodentype M2

In vergelijking met het voorgaande bodentype zijn dit iets zwaardere en lager gelegen mengelgronden.

Lichte grondwaterafzettingen komen meestal voor tot in de bovengrond. De zandondergrond, vooral de diepere zandondergrond, is over het algemeen grover dan die van bodentype M1¹. Tevens is deze roestiger, soms zwak ijzerhoudend. Op enkele plaatsen is de onderkant gley in dit type binnen 125 cm bereikbaar.

De stroken van dit bodentype en het westelijk smalle lange perceel zijn overwegend iets zwaarder en roestiger en daardoor ook wat vochtiger.

Niet zelden bevinden zich in de grove zandondergrond bruinzwarte lagen, die plaatselijk iets vaster aanvoelen; tevens komen er ijzerconcreties in voor. Ze zijn zowel geschikt voor grasland als voor bouwland, doch bij gebruik als grasland is stilstand in de groei van het gras in een drogere periode niet uitgesloten.

Bodentype M3

Hiertoe behoren aanmerkelijk lager gelegen, grijsbruine en bruingrijze vrij sterk roestige mengelstroken.

Het gemiddelde dek is meestal 40 à 45 cm dik, doch plaatselijk kan dit 60 cm bedragen. De grove zandondergrond is dikwijls sterk ijzerhoudend en bevat soms wat lenige laagjes, afgewisseld met fijn grindhoudende, grove zandlenzen.

De onderkant gley is in dit type op verschillende plaatsen bereikbaar, doch bevindt zich meestal op 110 à 125 cm.

Landbouwkundig zijn deze gronden het meest geschikt voor grasland. Als bouwland kunnen ze echter ook geëxploiteerd worden, doch ze zijn vrij moeilijk bewerkbaar, terwijl ze door hun periodieke extreme vochtigheid voor landbouwgewassen teeltrisico's opleveren.

Bodentype $\frac{M3}{K}$

Dit als lage stroken in het terrein liggende bodentype bevat een 20 à 25 cm dik, in zwaarte wisselend, doch vrij zwaar, roestig mengeldeuk, overgaande in grijze, zware, komachtige klei, rustend op een grof, meestal ijzerrijk zand.

De zandondergrond bevindt zich meestal op 50 à 55 cm diepte, terwijl de onderkant gley op ± 110 cm diepte voorkomt.

Een plek in het zuiden van het lange perceel wijkt door zijn relatief hogere ligging en lichtere komgrond van het normale type af. Dit strookje is waarschijnlijk opgehoogd. Het profiel bestaat uit een 40 à 50 cm dikke, iets roestige, lichte mengel, rustend op een blauwgrijze, zware klei, welke sterk varieert in dikte, plaatselijk tot 80 cm diepte.

Over het algemeen zijn de gronden van dit bodentype goed opdrachtige, vochtige gronden, die het best geschikt zijn voor grasland. Ook als kunstweide geven ze goede resultaten. Als bouwland zijn ze periodiek te nat en daardoor dikwijls laat en moeilijk bewerkbaar, met alle nadelen van dien.

Bodentype K1

Hiertoe behoren de laagst gelegen en zwaarste gronden van dit bedrijf. Het komkleideuk, dat dikwijls een 10 à 15 cm iets zandiger, donker grijsbruine bovengrond bevat, is meestal 40 à 60 cm dik en rust op ijzerhoudend, vrij grof zand, waarin plaatselijk enige lemige lenzen voorkomen. De onderkant gley bevindt zich hierin op een diepte van 75 à 110 cm. Het zijn periodiek natte gronden, die uitsluitend geschikt zijn voor grasland.

Samenvattend kan van dit bedrijf, dat bestaat uit een zwaarder tot lichter mengeldeuk, gezegd worden, dat de bodentypen M1¹ en M2 landbouwkundig het best geschikt zijn voor bouwland. De bodentypen M3 en $\frac{M3}{K}$ kunnen zowel voor bouwland als voor weiland gebruikt worden, doch zijn voor het laatste het meest geschikt, terwijl tot slot bodentype K1 uitsluitend voor grasland geschikt is.

Opmerking

Door de gedetailleerde opname van dit bedrijf wijken de hier gebruikte

bodentypen enigszins af van de bodentypen die voorkomen op de bodenkaart van de gemeente Wijhe.

Bodentype M1: Dit bodentype is over het algemeen grofzandiger (zowel het mengeldeek als de bruin tot bruinzwarte ondergrond) dan bodentype M1¹ op de bodenkaart van de gemeente Wijhe.

Bodentype M2: In vergelijking met bodentype M2 op de bodenkaart van de gemeente Wijhe is het mengeldeek hier overwegend lichter.

Bodentype M3: Hetzelfde geldt voor dit bodentype, tevens is de ligging van dit bodentype op dit bedrijf minder konkvormig en zodoende periodiek minder nat.

Bodentype K1: Op dit bedrijf vormt dit bodentype de oostelijke rand van een grote oppervlakte K1, waardoor het zware kleidek hier minder dik is, plaatselijk zelfs een vrij dikke, grofzandige bovengrond heeft.

Bijlage: Bodemkaart van het bedrijf.